

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 17. septembrī
(OR. en)

10331/20

Starpiestāžu lieta:
2020/0216 (NLE)

ECOFIN 747
FIN 565
UEM 280

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS, ar ko Lietuvas Republikai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2020/...

(... gada ...),

**ar ko Lietuvai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672
piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai
ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma¹, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

¹ OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.

tā kā:

- (1) Lietuva 2020. gada 7. augustā lūdza Savienības finansiālo palīdzību, lai papildinātu valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.
- (2) Paredzams, ka Covid-19 uzliesmojums un Lietuvas īstenotie ārkārtas pasākumi slimības uzliesmojuma un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās ietekmes ierobežošanai dramatiski ietekmēs publiskās finanses. Saskaņā ar Komisijas 2020. gada pavasara prognozi bija sagaidāms, ka Lietuvas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2020. gada beigām būs attiecīgi 6,9 % un 48,5 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Saskaņā ar Komisijas 2020. gada vasaras starpposma prognozi tiek prognozēts, ka Lietuvas IKP 2020. gadā samazināsies par 7,1 %.
- (3) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Lietuvā. Tas ir izraisījis pēkšņu un būtisku publisko izdevumu pieaugumu Lietuvā saistībā ar algu subsīdijām dīkstāves laikā un pēc tās un pabalstiem pašnodarbinātajiem, tostarp pabalstiem pašnodarbinātajiem, kas veic lauksaimniecisku darbību, kā izklāstīts 4. līdz 7. apsvērumā.

- (4) Ar "Likumu par nodarbinātību Nr. XII-2470", kas minēts Lietuvas 2020. gada 7. augusta pieprasījumā, tika ieviesta subsīdiju shēma darba devējiem, lai segtu aplēstās algas par katru nodarbināto, kurš atrodas dīkstāvē. Darba devējs varēja izvēlēties, vai izmantot subsīdijas, lai segtu 70 % no algas, taču, maksimums, 1,5 minimālo algu apmērā vai 90 % no algas (100 % darbiniekiem vecumā no 60 gadiem), taču, maksimums, minimālās algas apmērā. Darba devējiem, kas ir piedalījušies shēmā, ir jā saglabā vismaz 50 % no saviem darbiniekiem vismaz trīs mēnešus pēc darba samaksas subsīdiju shēmas beigām.
- (5) Subsīdijas tiek maksātas arī darbiniekiem, kas atgriežas darbā no dīkstāves, ne ilgāk kā sešus mēnešus pēc atgriešanās darbā. Subsīdijas maksimālais apjoms ir minimālā alga vai divkārtā minimālā alga atkarībā no darba devēja veiktās saimnieciskās darbības, pirmajā un otrajā mēnesī pēc atgriešanās izmaksāto subsīdiju summa var sasniegt 100 % no darbinieka algas, trešajā un ceturtajā mēnesī – 50 % un piektajā un sestajā mēnesī – 30 %. Šīs subsīdijas var uzskatīt par pasākumu, kas ir līdzīgs Regulā (ES) 2020/672 minētajām saīsināta darba laika shēmām, jo to mērķis ir sniegt ienākumu atbalstu darba ņēmējiem un palīdzēt saglabāt esošās darba attiecības.

- (6) Iestādes ir ieviesušas arī pabalstus pašnodarbinātajiem, tostarp pašnodarbinātajiem, kas veic lauksaimniecisku darbību lauksaimniecības uzņēmumā vai lauku saimniecībā, kas sastāv no vismaz četrām ekonomiskā lieluma vienībām, pabalsta summa var sasniegt 257 EUR mēnesī un to izmaksā karantīnas periodā un nākamajos divos mēnešos. Pabalstus pašnodarbinātajiem var uzskatīt par saīsināta darba laika shēmai līdzīgu pasākumu, kā minēts Regulā (ES) 2020/672, jo to mērķis ir aizsargāt pašnodarbinātos vai līdzīgu kategoriju darba ņēmējus no ienākumu samazināšanās vai zaudēšanas.
- (7) Visbeidzot, ir ieviesti pabalsti pašnodarbinātajiem, kuras nodarbojas ar lauksaimniecību lauksaimniecības uzņēmumā vai lauku saimniecībā, kas sastāv no mazāk nekā četrām ekonomiskā lieluma vienībām un uz kurām neattiecas 6. apsvērumā minētais pasākums. Pasākums ietver vienreizēju maksājumu 200 EUR apmērā tiem mazajiem lauksaimniekiem, kuriem nebija citu darba attiecību. Mazajiem lauksaimniekiem, kuri bija nodarbināti papildus savai lauksaimnieciskajai pašnodarbinātībai un nopelnīja ne vairāk kā minimālo algu, pasākums ietver maksājumu 200 EUR apmērā par katru no trim karantīnas un valsts ārkārtas stāvokļa mēnešiem. Šo pasākumu var uzskatīt par saīsināta darba laika shēmai līdzīgu pasākumu, kā minēts Regulā (ES) 2020/672, jo tā mērķis ir aizsargāt pašnodarbinātos vai līdzīgu kategoriju darba ņēmējus no ienākumu samazināšanās vai zaudēšanas.

- (8) Lietuva atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Lietuva ir iesniegusi Komisijai attiecīgus pierādījumus par to, ka faktiskie un plānotie publiskie izdevumi no 2020. gada 1. februāra ir palielinājušies par 746 660 000 EUR saistībā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo jaunie pasākumi aptver ievērojamu Lietuvas uzņēmumu un darbaspēka daļu. Lietuva plāno finansēt 144 350 000 EUR no palielinātās izdevumu summas, izmantojot Savienības fondus.
- (9) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Lietuvu un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko uzdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, kas tieši saistīti ar saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem.
- (10) Tādēļ būtu jāsniedz finansiāla palīdzība, lai palīdzētu Lietuvai novērst Covid-19 uzliesmojuma izraisīto smago ekonomisko traucējumu sociālekonomiskās sekas. Lēmumi par maksājumu un to daļu termiņiem, apmēru un veikšanu Komisijai būtu jāpieņem ciešā sadarbībā ar valsts iestādēm.

- (11) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kas var tikt veikta saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.
- (12) Lietuvai būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu izpildi, lai Komisija varētu novērtēt, cik lielā mērā Lietuva ir izpildījusi minētos izdevumus.
- (13) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Lietuvas esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Lietuva atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. pants

1. Savienība dara pieejamu Lietuvai aizdevumu, kura maksimālais apmērs ir 602 310 000 EUR. Aizdevuma maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi.
2. Ar šo lēmumu piešķirtās finansiālās palīdzības pieejamības periods ir 18 mēneši, sākot no pirmās dienas pēc šā lēmuma spēkā stāšanās.
3. Komisija piešķir Savienības finansiālo palīdzību Lietuvai ne vairāk kā astoņās daļās. Vienu daļu var izmaksāt vienā vai vairākos maksājumos. Pirmās daļas maksājumu atmaksas termiņi var būt ilgāki nekā maksimālais vidējais termiņš, kas minēts 1. punktā. Šādos gadījumos turpmāko maksājumu atmaksas termiņus nosaka tā, lai maksimālais vidējais termiņš, kas minēts 1. punktā, ir ievērots, tiklīdz visas daļas ir izmaksātas.
4. Pirmo daļu izmaksā pēc tam, kad stājies spēkā aizdevuma līgums, kas paredzēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā.

5. Lietuva sedz Savienības finansējuma izmaksas, kas minētas Regulas (ES) 2020/672 4. pantā, par katru daļu un visas Savienības maksas, izmaksas un izdevumus, kas izriet no jebkura finansējuma, kas saistīts ar šā panta 1. punktā piešķirto aizdevumu.
6. Komisija lemj par daļu apmēru un izmaksāšanu, kā arī par maksājumu apmēru.

3. pants

Lietuva var finansēt šādus pasākumus:

- a) algu subsīdijas dīkstāves laikā un pēc tās, kā noteikts "Nodarbinātības likuma Nr. XII-2470" 41. pantā;
- b) pabalstus pašnodarbinātajiem, kā paredzēts "Nodarbinātības likuma Nr. XII-2470" 5.–1. pantā;
- c) pabalstus pašnodarbinātajiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecību, kā paredzēts "Nodarbinātības likuma Nr. XII-2470" 5.–2. pantā.

4. pants

Lietuva informē Komisiju līdz ... [seši mēneši pēc šā lēmuma publicēšanas dienas] un pēc tam ik pēc sešiem mēnešiem par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad šie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Lietuvas Republikai.

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad tas paziņots adresātam.

6. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
